

Ljubljana, 20.2.2014

ANALIZA SPLETNE ANKETE – VARNOST PEŠCEV V PROMETU (3. – 14. 2.2014)

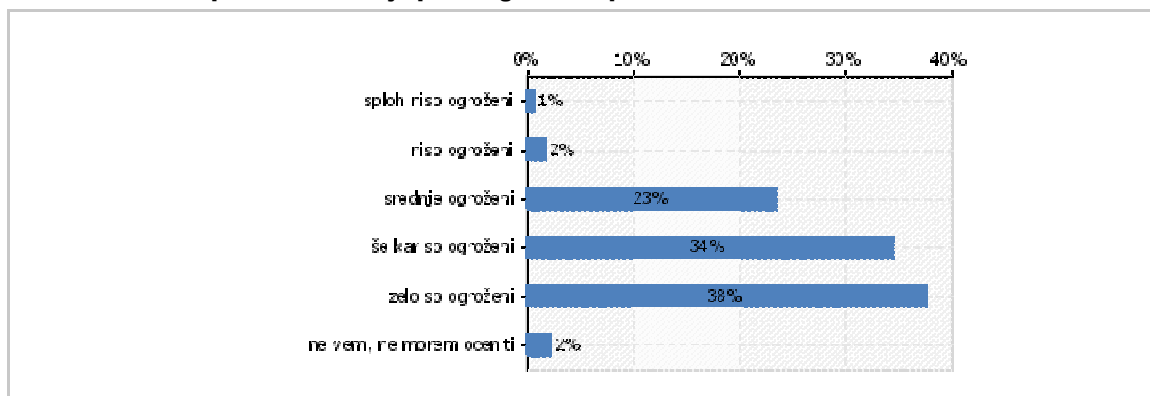
V okviru nacionalne akcije PEŠEC, ki je potekala od 3. do 14. februarja 2014 smo pripravili tudi spletno anketo, ki se je nanašala na varnost pešcev in ustrezno ravnanje. Prav tako nas je zanimalo kakšna stališča imajo udeleženci, ter v kolikšni meri so opazili različne aktivnosti, k se se izvajale v času akcije.

Zbiranje podatkov je potekalo od 3.2.2014 – 17.2.2014. V tem času je spletno anketo izpolnilo skupno 486 oseb, pri posameznem vprašanju pa je nekaj manjkajočih podatkov.

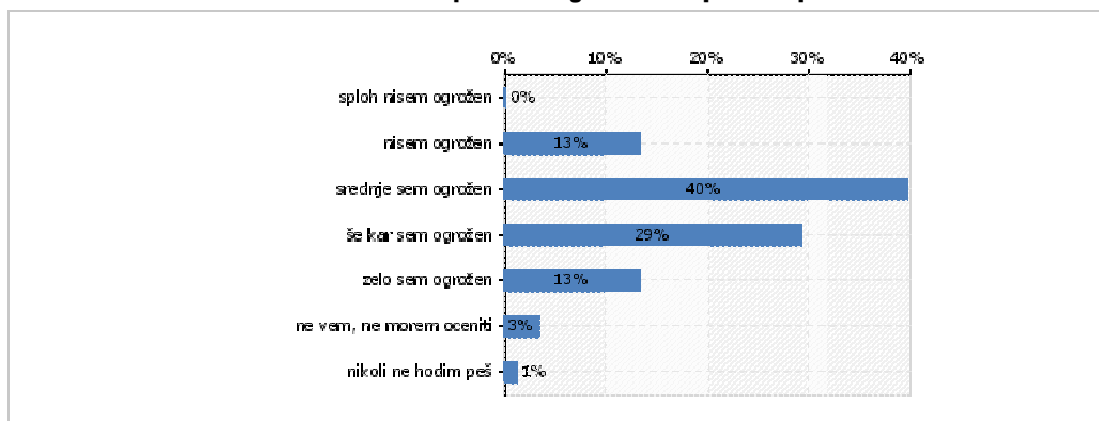
Ogroženost pešcev

Glede na rezultate lahko zaključimo, da velika večina (skupno 72%) vprašanih meni, da so pešci ogroženi. Ko gre za zaznavo lastne ogroženosti v vlogi pešca je delež nekoliko nižji, še vedno pa se 42 % oseb čuti zelo oz. kar ogrožene v prometu, dodatnih 40 % pa srednje ogrožene.

V kolikšni meri so po vašem mnenju pešci ogroženi v prometu?

V kolikšni meri se vi počutite ogroženi kot pešec v prometu?

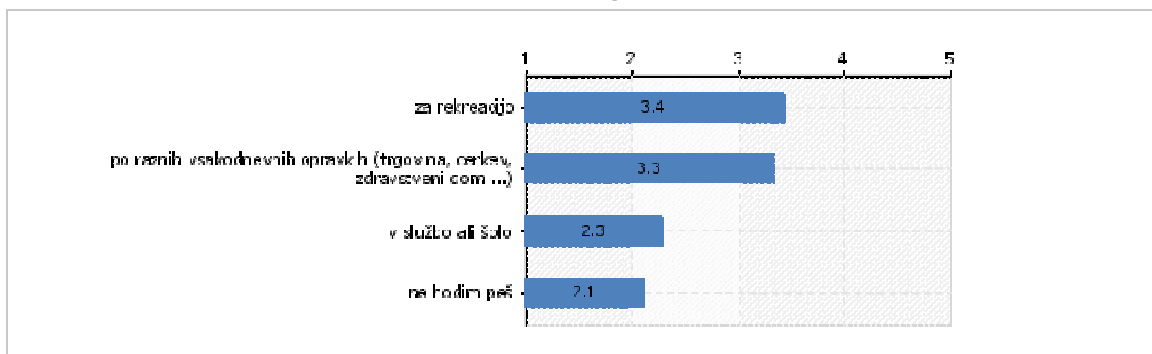

Samoporočano vedenje pešcev in voznikov

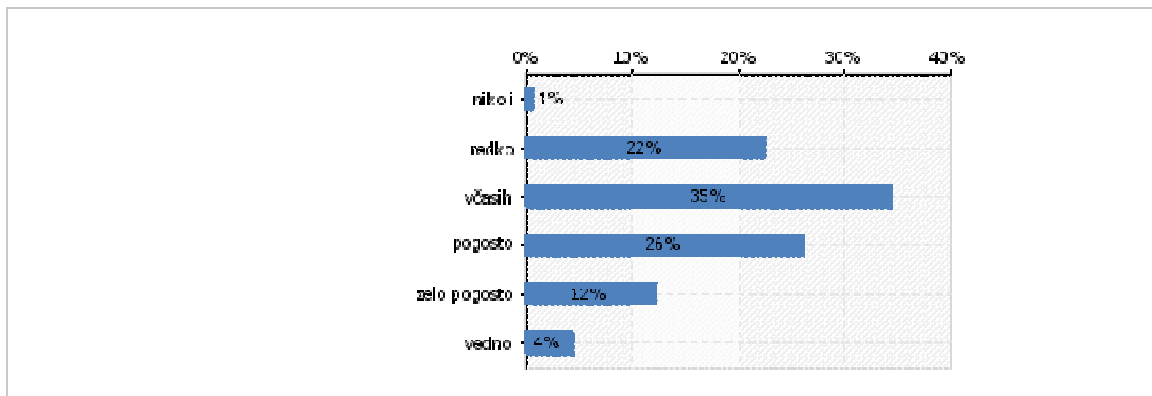
Zanimalo nas je kako pogosto vprašani hodijo peš ter s kakšnim namenom. Podatki kažejo, da za rekreacijo hodijo najpogosteje i sicer enkrat do parkrat na teden, podobno hodijo peš po raznih opravkih. Nekoliko manj, nekajkrat na mesec pa v službo ali šolo.

Ali hodite peš...

Glede na to, koliko pogosto vprašani hodijo peš v pogojih zmanjšane vidljivosti približno dobra tretjina poroča, da pogosto ali zelo pogosto. Pri naslednjem vprašanju ali uporabljajo odsevnike pa je podatek spodbuden, saj več kot polovica vprašanih pravi, da pogosto ali vedno uporabljajo odsevnike. Kljub temu pa je še vedno 30 % takšnih, ki odsevnikov ne uporabljajo.

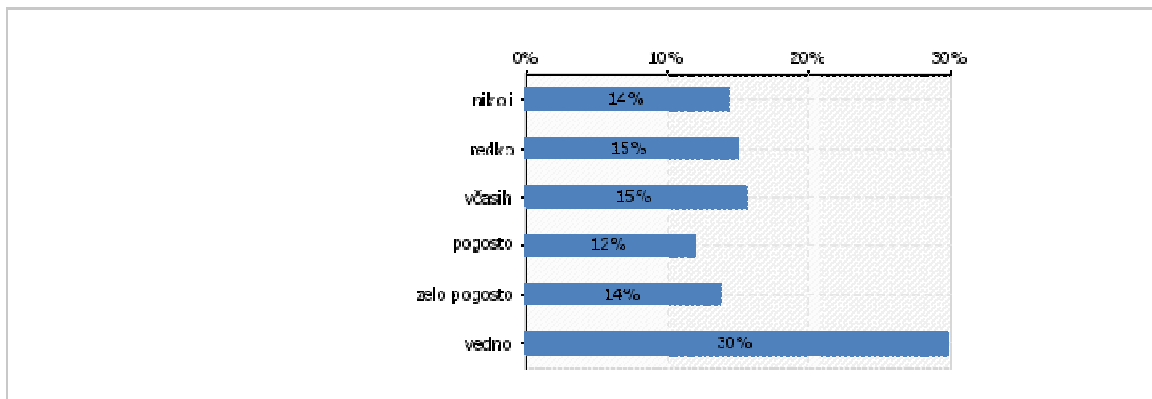
Kako pogosto hodite peš v pogojih zmanjšane vidljivosti (v mraku, ponoči, dežju, sneženju)?

Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

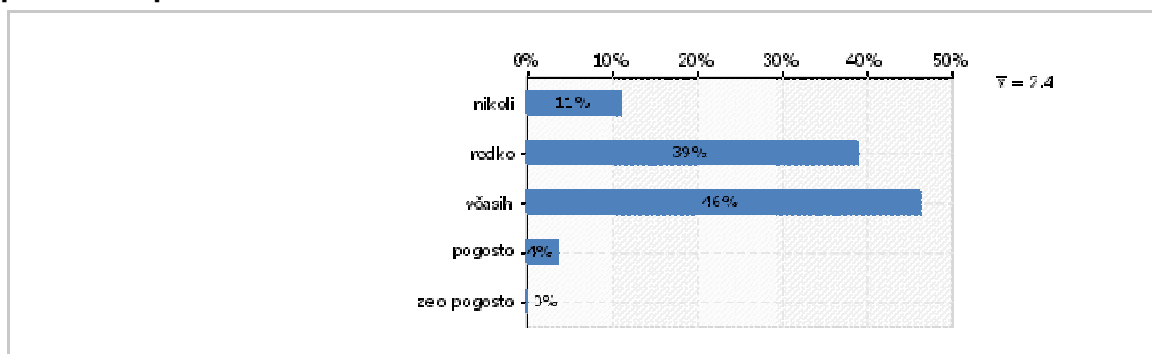
Ali kot pešec uporabljate odsevnike, kot so kresničke, odsevni trakovi, odsevne nalepke, odsevni vštiki na oblačilih, torbah itd.?

Zanimalo nas je tudi mnenje voznikov oz. tistih vprašanih, ki so tako pešci kot tudi vozniki. Velika večina ima vozniško dovoljenje B kategorije (75 %), ter je v zadnjem letu vozila avto (90%).

Več kot polovica voznikov poroča, da se včasih znajdejo v situaciji, ko v pogojih slabše vidljivosti pešca niso pravočasno opazili.

Ali se kdaj znajdete v situaciji, ko v pogojih slabše vidljivosti (ponoči, v mraku, dežju, megli) pešca niste pravočasno opazili?

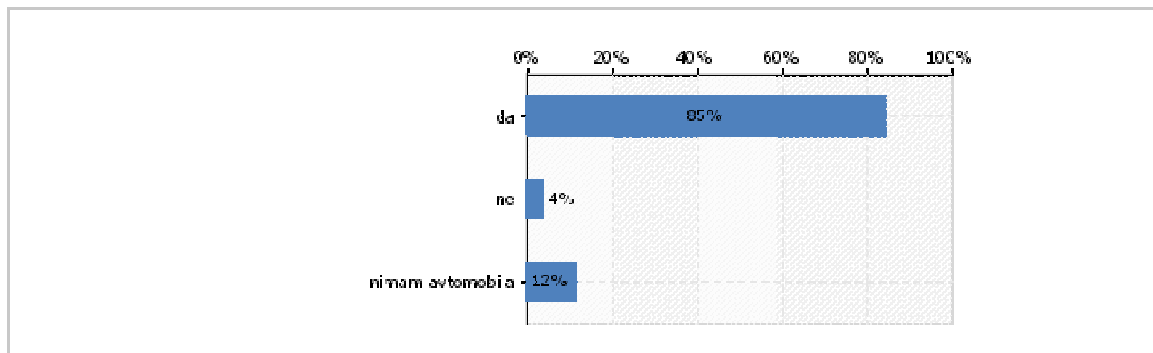

Zanimalo nas je tudi, kako vozniki ravna v primeru kritičnega dogodka, ter ali imajo v avtomobilu odsevni brezrokavnik, ki je del obvezne opreme v primeru ustavitve na avtocestah. V letu 2013 je bilo na slovenskih avtocestah 5 smrtnih žrtev kot pešci, večinoma je šlo za voznike, ki so izstopili iz vozila. 85% vprašanih poroča, da imajo v vozilu odsevni brezrokavnik, zaskrbljujoče pa je, da 4 % le tega nima, kljub temu, da je zakonsko obvezen. Odsevni brezrokavnik vozniku izven vozila, ki se giblje v bližini vozišča (ne samo na avtocestah, ampak tudi vseh drugih) poveča opaznost in tako prispeva k večji varnosti.

Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

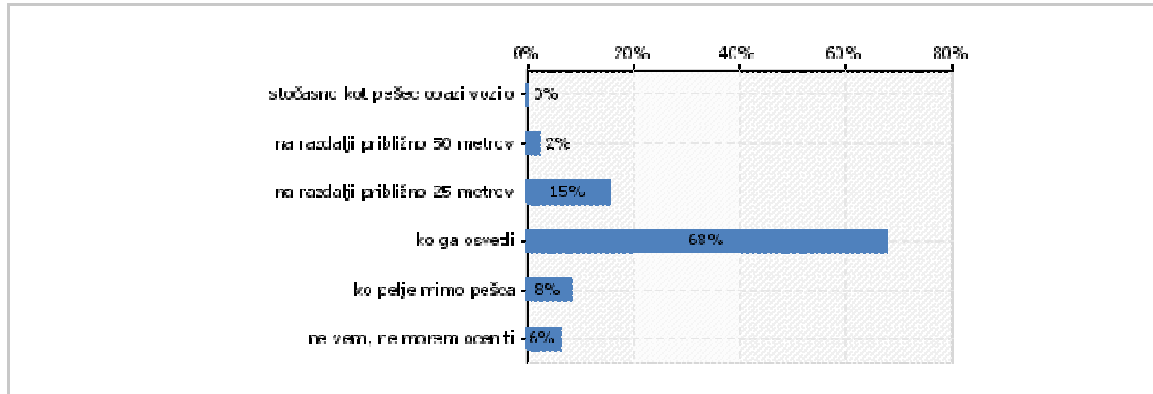
Ali imate v avtomobilu, ki ga običajno vozite, odsevni brezrokavnik?

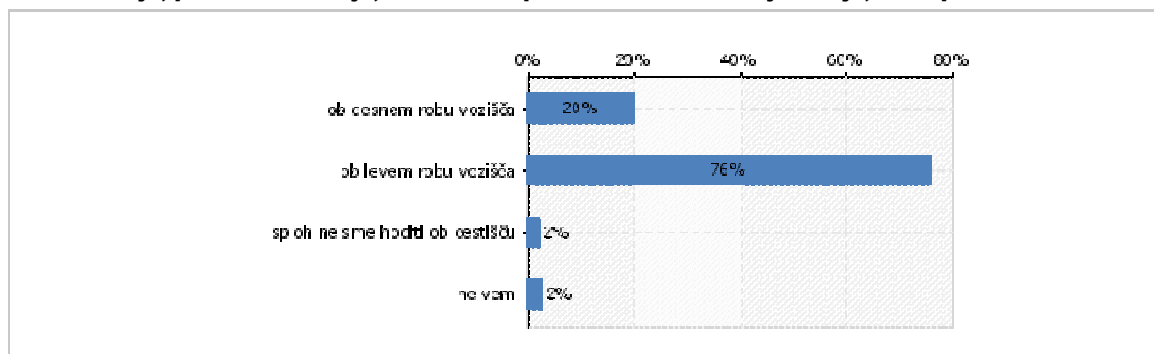
Informiranost

Glede na informacijo, kdaj voznik opazi pešca v pogojih slabše vidljivosti velika večina pravilno ugotavlja, da šele ko ga osvetli, kar je lahko prepozno. To pomeni, da se anketiranci zavedajo neopaznosti in neustreznosti ravnanja pešcev, zato je nujno, da pešči z uporabo odsevnikov povečajo svojo vidnost in posledično varnost. Tudi sam slogan akcije jasno sporoča Bodi viden, bodi preViden. Prav tako tri četrtine vprašanih pravilno odgovarja na vprašanje, kje morajo hoditi pešči v primeru, če ni pločnika. Po levi, da tako prej opazijo nasproti vozeče vozilo in se lahko pravočasno sami umaknejo, če jih voznik ni opazil.

Kdaj, po vašem mnenju, voznik opazi pešca znotraj naselja, ki hodi ob neosvetljeni cesti in ne uporablja odsevnega predmeta?

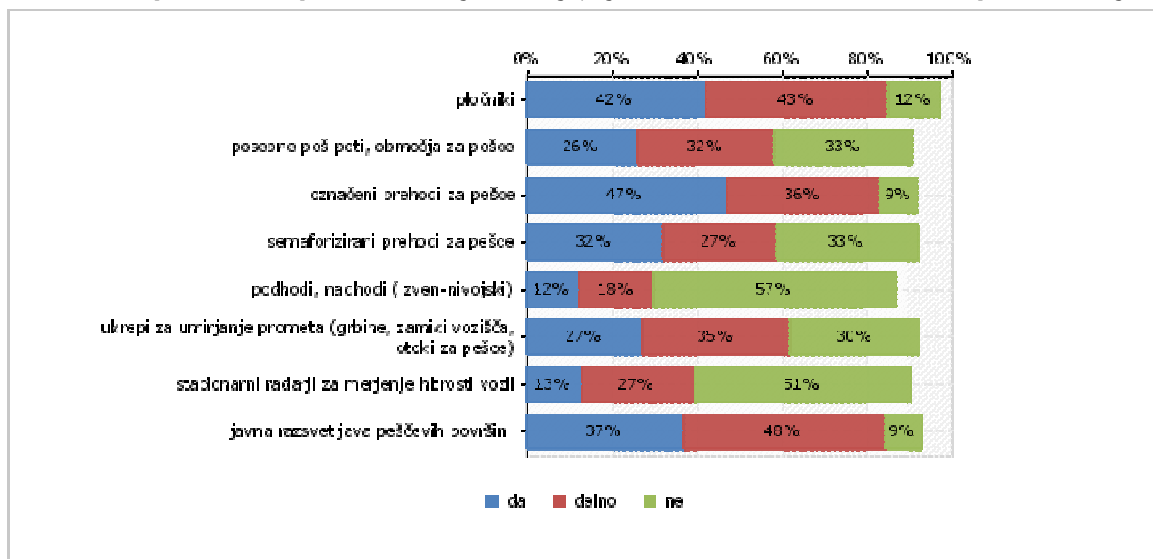
Kje, po vašem mnenju, mora hoditi pešec ob cesti znotraj naselja, če ni pločnika?

Glede na infrastrukturo so vprašani poročali, da večinoma imajo pločnike in označene prehode za pešce, javno razsvetljava, v manjši meri pa posebne pešpoti, semaforizirane prehode ali različne ukrepe za umirjanje prometa (grbine, zamiki vozišča, otoki za pešce). Bolj redki pa so podhodi ali nadhodi za pešce, ter radarji za merjenje hitrosti vozil v naseljih.

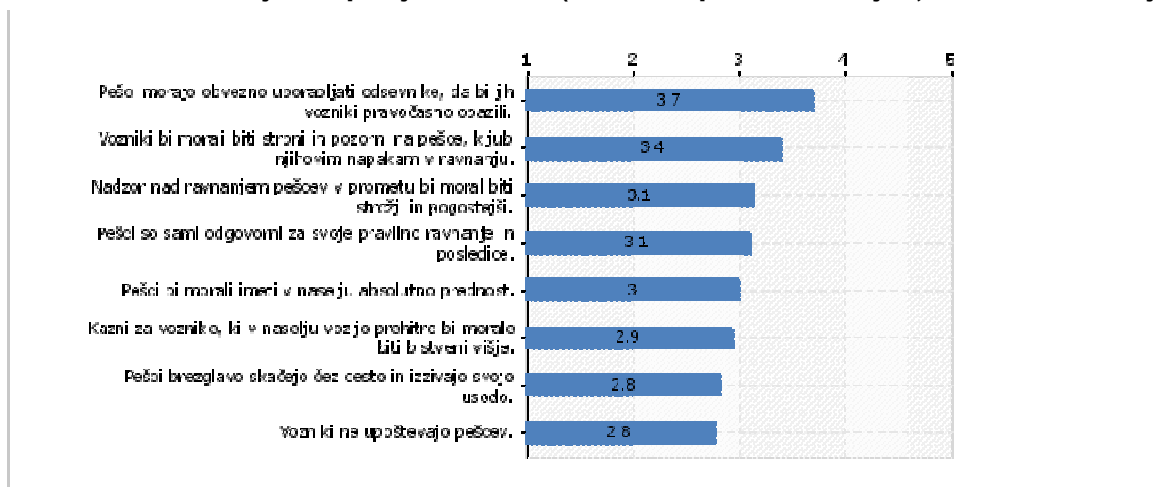
Ali imate kot pešec varne površine v svojem okolju, kjer lahko hodite? Ali so na vaših poteh na voljo:

Stališča do ravnanja pešcev in voznikov

Pri stališčih lahko na podlagi rezultatov sklepamo, da se pešci zavedajo lastne odgovornosti za svojo varnost, prav tako podpirajo strožji nadzor nad ravnanjem pešcev. Precej pa se strinjajo tudi s trditvami, da bi morali biti vozniki bolj strpni in pozorni na pešce, da bi morali imeti pešci znotraj naselja absolutno prednost, ter da bi morale biti kazni za voznike strožje in višje.

V kolikšni meri se strinjate s spodnjimi trditvami (ocena 1 = sploh se ne strinjam, 4 = v celoti se strinjam)

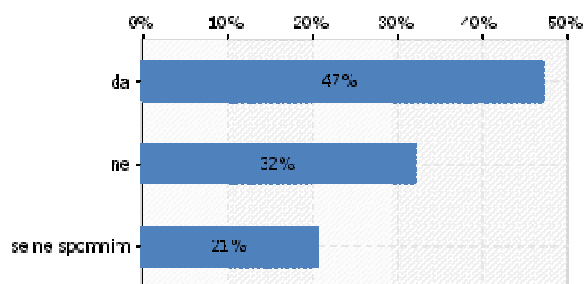

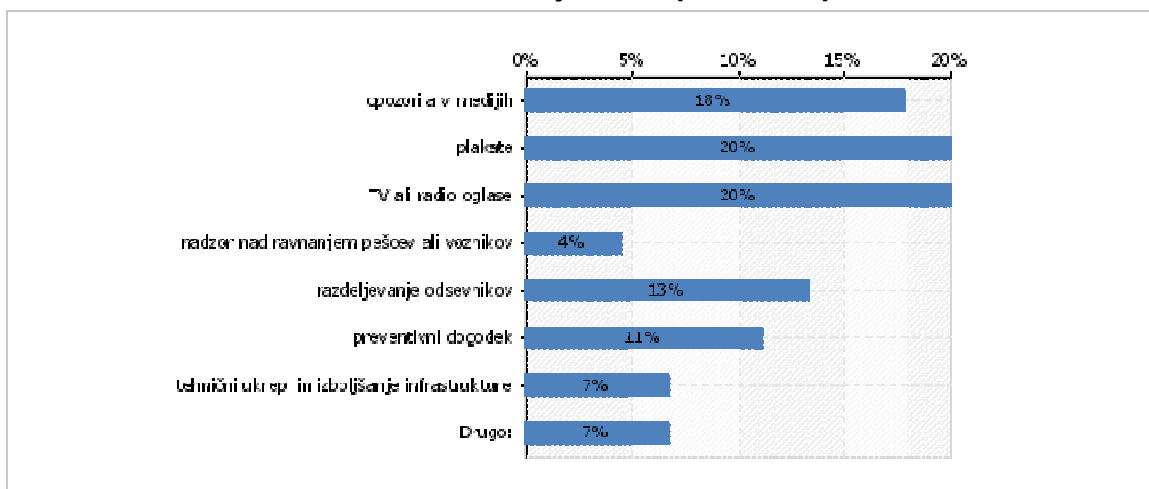
Preventivne aktivnosti Bodi preViden

Glede na to, da je potekala v obdobju 3. – 14. februarja 2014 nacionalna akcija za večjo varnost pešcev, nas je zanimalo ali so vprašani opazili kakšne aktivnosti za večjo varnost pešcev. 47 % vprašanih je poročalo, da so takšne aktivnosti opazili. Med posameznimi aktivnostmi so vprašani najpogosteje opazili plakate, opozorila v medijih in oglase, razdeljevanje odsevnikov in preventivni dogodek, v manjši meri pa nadzor nad ravnanjem voznikov in pešcev ter izboljšanje infrastrukture.

Ali ste v zadnjem obdobju opazili kakšne aktivnosti za večjo varnost pešcev?

Katere aktivnosti za večjo varnost pešcev ste opazili:

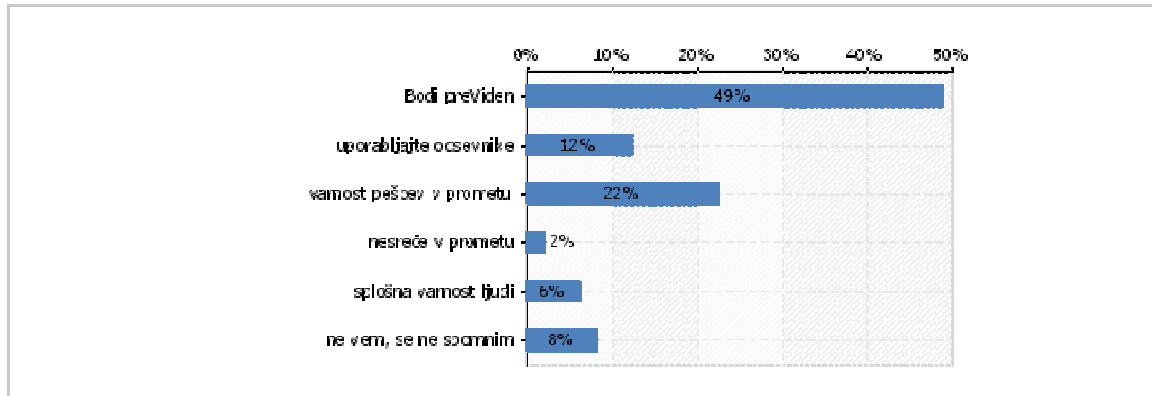

Med glavnimi sporočili akcije so vprašani najpogosteje poročali o slogan akcije Bodi preViden, ki je očitno zelo dobro uveljavljen (kar 49 % je prepoznalo slogan aktivnosti), četrtnina jih je navajala med sporočili opozarjanje na varnost pešcev v prometu (22%), ter uporabo odsevnikov (12 %).

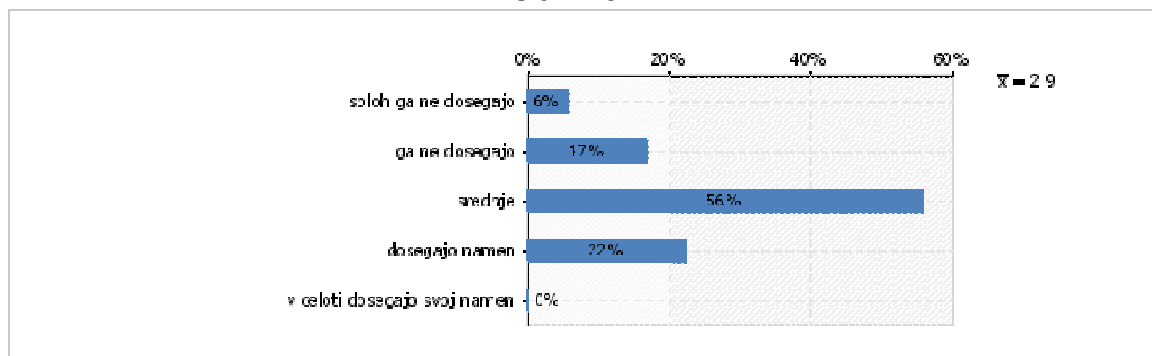
Zanimalo nas je tudi, v kolikšni meri po njihovem mnenju aktivnosti dosegajo svoj namen, in sicer tričetrtnine vprašanih meni, da dosegajo namen, 6 % pa da sploh ne dosegajo. Akcija je več kot 40 % ljudi prepričala, da naj bi pogosteje uporabljali odsevnik kot pešci v prometu. Prav tako je več kot polovica vprašanih, ki so vozniki, poročala, da jih je sporočilo akcije prepričalo, da bodo kot vozniki bolj previdni znotraj naselja in v bližini prehodov za pešce.

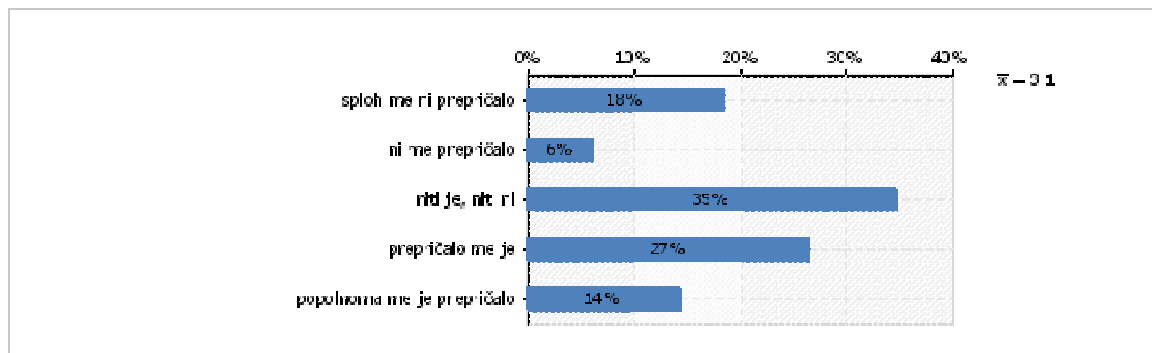
Kaj je bilo po vašem mnenju glavno sporočilo teh aktivnosti?

Kaj na splošno menite o teh aktivnostih za večjo varnost pešcev? V kolikšni meri po vašem mnenju dosegajo svoj namen?

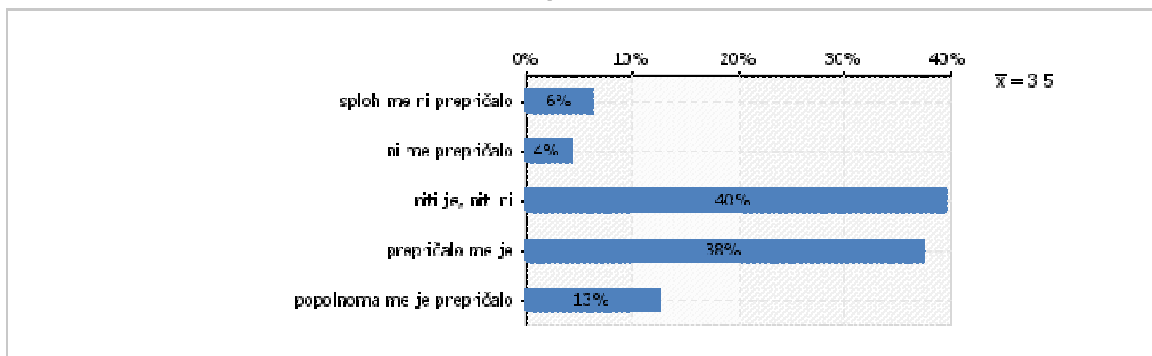

Ali so vas aktivnosti prepričale, da kot pešec uporabljate pogostejše odsevne predmete?

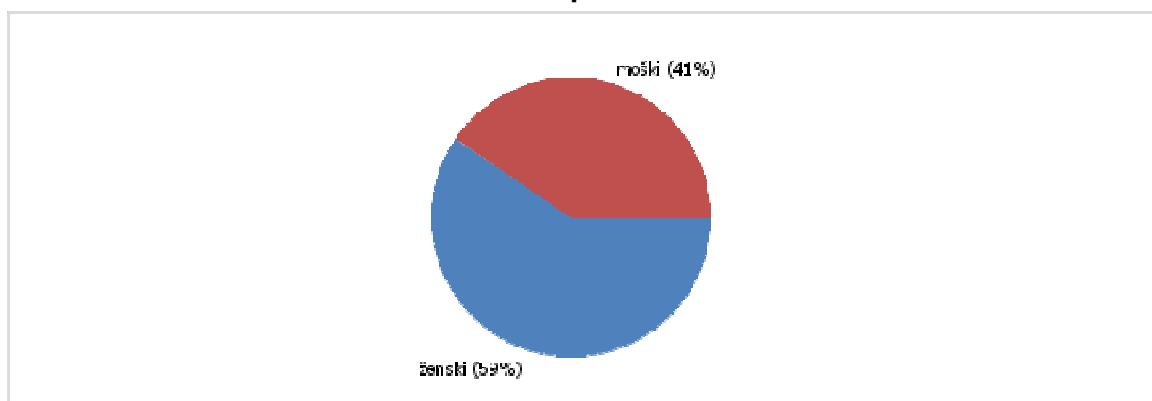
Ali so vas aktivnosti prepričale kot voznika, da pogosteje vozite bolj previdno v naseljih in pred prehodi za pešce:

Demografski podatki

Med vprašanimi je bilo približno 60 % žensk, 40 % moških, glede na starost pa so bili med aktivno populacijo (več kot 80 % v starosti od 21 do 60 leta starosti), z višjo izobrazbo. Med vprašanimi je bilo skoraj dve tretjini iz mest, kar je pomemben podatek, glede na to, da so na podeželju tako infrastrukturni in drugi ukrepi manj pogosti. Največ vprašanih je iz Osrednjeslovenske regije, Savinjske, Gorenjske in Podravja, kar je dobra slika, saj so te regije glede na podatke o prometnih nesrečah z udeležbo pešcev med najbolj ogroženimi. Manjši pa je bil odziv iz drugih regij, tako da rezultati niso povsem zanesljive za celotno Slovenijo.

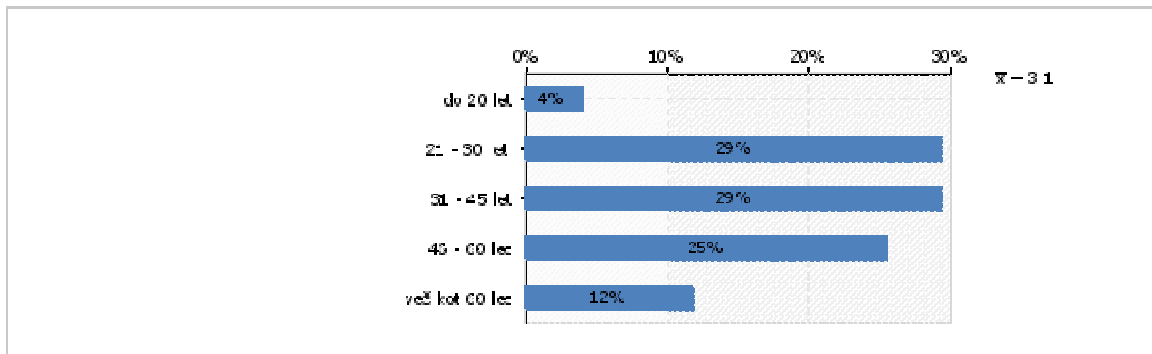
Spol:

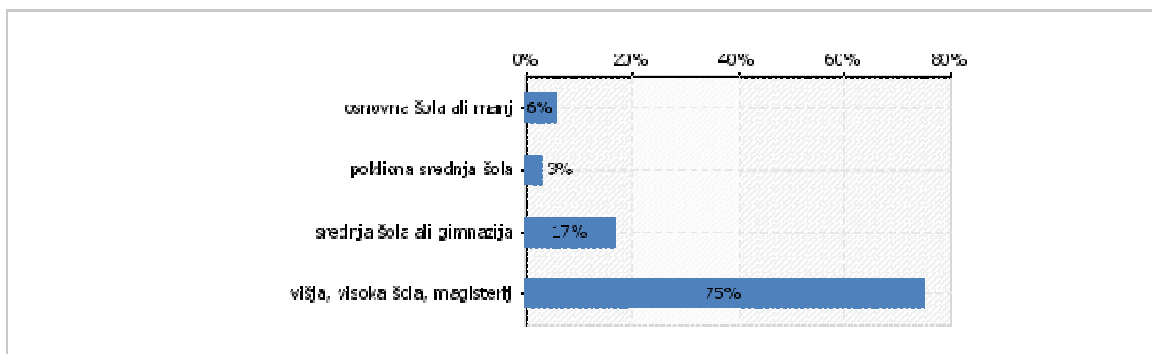

Sektor za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

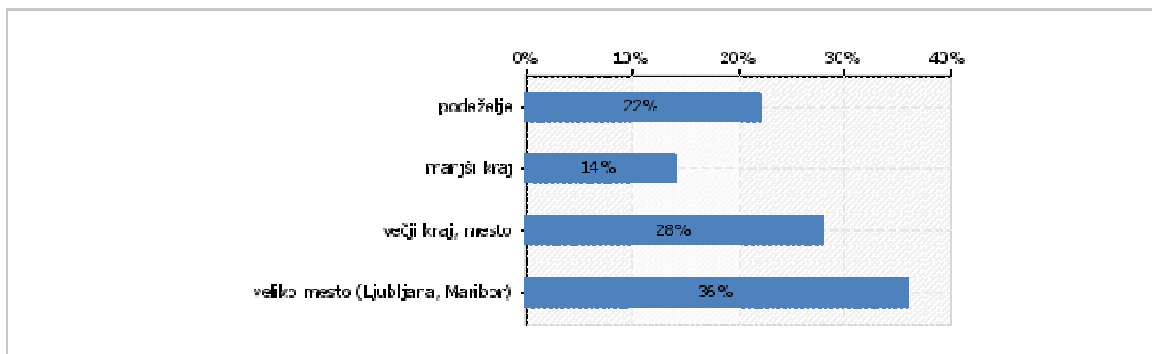
V katero starostno skupino spadate?

Vaša izobrazba:

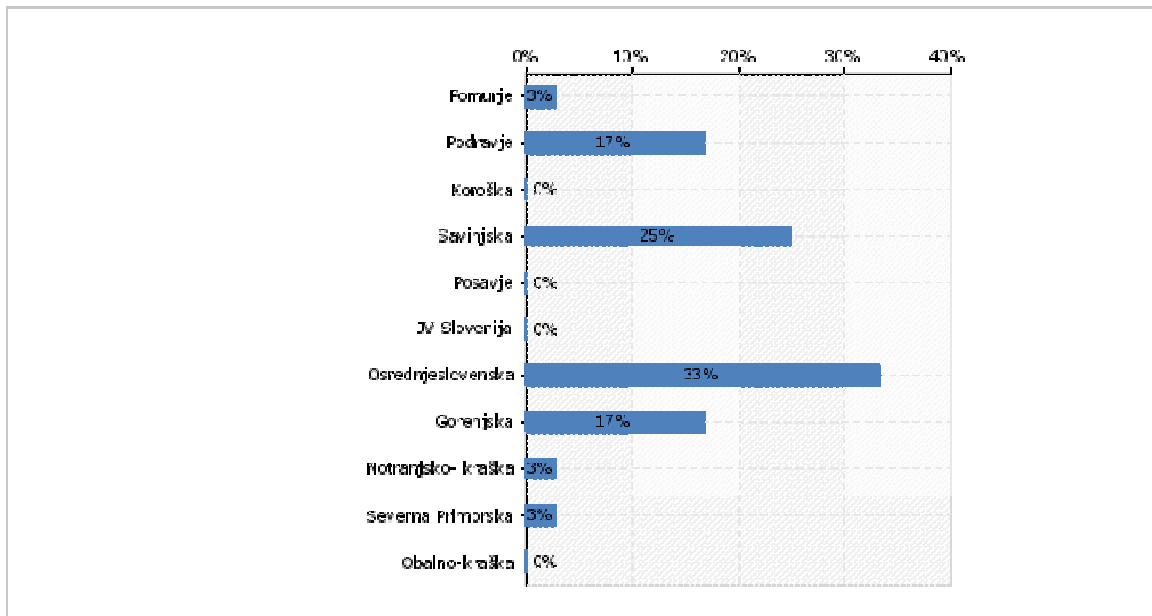

Kako bi opisali tip naselja, kjer živite?

Iz katere statistične regije prihajate?

Zaključek

Pešci spadajo med najbolj ogrožene skupine udeležencev v prometu, med njimi so najbolj ogroženi starejši in otroci ter mladostniki. V zadnjih letih je delež pešcev med vsemi smrtnimi žrtvami v prometnih nesrečah 15 %, v letu 2013 je umrlo 20 pešcev, 96 pa je bilo hudo telesno poškodovanih.

Pripravila:

Mateja Markl, univ.dipl.psih.

Področni sekretar

Vodja SPV